

Sant eller falskt?

Gemensam och enskild läsning. Sambandet mellan ljud och bokstav. Strategier för att avkoda, förstå och tolka ord, begrepp och texter - Svenska/Svenska som andraspråk, Årskurs 1-3

Syfte

Analysera en text tillsammans och motivera ett antagande med stöd av tecken i texten.

Läraren reflekterar om boken *Alla går iväg*, Eva Lindström, och tankestopp

Förra veckan högläste jag bilderboken *Alla går iväg*, av Eva Lindström. Titti, Palle och Milan leker och har roligt medan Frank går ensam en bit därifrån. De tre vännerna är fullt medvetna om att Frank hela tiden står där och iakttar dem. Plötsligt går han iväg och de andra stannar till i leken. Vart är Frank på väg? Vi följer honom hem och ser hur han gråter rakt ner i en kastrull. Sedan tillsätter han socker och låter det koka. Jag använder strategierna att ställa frågor och tänka högt:

- Jag undrar om Titti, Palle och Milan vet att Frank går där alldeles ensam? Vad tror ni?
- Varför frågar de inte om Frank vill vara med?
- Jag tänker att Frank hoppas att de ska följa efter honom.

Eftersom klassen inte är vana vid alla stopp i läsningen, undrar en elev varför jag inte bara kan läsa på. Det blir ett bra tillfälle att prata om tänkandets betydelse när man läser. Det blir samtal om utanförskap och ensamhet. Om hur man kan smaksätta marmelad. Finns äppelmarmelad? Varför dukar Frank bara bordet till tre personer? Vill han inte själv äta av marmeladen som är kokt på tårar? Vad händer när man äter den marmeladen?

Jag gillar bokens öppna slut och det passar bra att låta eleverna fundera på vad de tror händer sen. Blev de kompisar alla fyra, eller? När de tänkt en stund fick de rita en bild om vad som händer sen.

Metod – Om aktiviteten Sant eller falskt?

Lektionen därpå gjorde jag läsförståelseövningen *Sant eller Falskt*. Den har jag tidigare bara använt i grupper där eleverna läser på egen hand. Eftersom jag inte känner till elevernas läsförmåga i den här klassen, beslöt jag mig för att prova aktiviteten gemensamt. Jag läste ett påstående i taget och uppmanade eleverna att ge varandra tid att tänka, inga händer upp i luften. Efter en stund fick de berätta hur de tänkte. Vissa påståenden fastnade vi lite vid, tex "Titti, Palle och Milan bryr sig inte om Frank.". Vi kom fram till att påståendet stämmer i början av berättelsen men inte mot slutet, så den satte vi i mitten. "Frank känner sig ensam" diskuterade vi en del också. Kanske gjorde han inte det i slutet av boken.

Lärarens tankar efter lektionen

Eftersom vi gjorde övningen tillsammans kanske jag skulle ha skrivit fler påståenden som tvingade eleverna att tolka och värdera. Frågor mellan och bortom raderna, men då gruppen och övningen var ny ville jag samtidigt lägga det på en nivå som fångade dem på en gång (lite enklare påståenden) och det lyckades jag med. Tanken är att i takt med att fler elever börjar läsa på egen hand, kan övningen vara både ett tillfälle träna läsning och läsförståelse samtidigt som den uppmanar till dialog mellan elever.

Lgr22 Syfte

Utveckla förmåga att läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

Centralt innehåll*

Gemensam och enskild läsning. Sambandet mellan ljud och bokstav. Strategier för att avkoda, förstå och tolka ord, begrepp och texter.

Skönlitteratur för barn från olika tider och skilda delar av världen. Sånger, muntligt berättande, bilderböcker, kapitelböcker, lyrik, dramatik, sagor och myter. Texter som belyser människors upplevelser och erfarenheter.

Kriterier för bedömning av kunskaper*

Eleven samtalar om elevnära frågor och ämnen och ställer frågor, ger kommentarer och framför egna åsikter. När eleven berättar om vardagliga händelser beskriver eleven dem så att innehållet tydligt framgår. Dessutom ger och tar eleven enkla muntliga instruktioner.

Eleven läser bekanta och elevnära texter med flyt genom att använda lässtrategier på ett i huvudsak fungerande sätt. Eleven kommenterar och återger delar av innehållet och visar grundläggande läsförståelse. Eleven för också enkla resonemang om tydligt framträdande budskap i texterna.

* årskurs 1-3